

ЧИ ДОПУСКАЄТЬСЯ ЗВІЛЬНЕННЯ МОБІЛІЗОВАНОГО ПРАЦІВНИКА У ЗВ'ЯЗКУ З ЛІКВІДАЦІЄЮ СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

Запитання: Чи допускається звільнення мобілізованого працівника у зв'язку з ліквідацією структурного підрозділу юридичної особи?

Відповідь: Пунктом 1 частини 1 статті 40 Кодексу законів про працю України (далі - КЗпП України), роботодавець має право розірвати трудовий договір, зокрема, у випадку змін в організації виробництва і праці, а саме у разі ліквідації, реорганізації, банкрутства, перепрофілювання підприємства, або скорочення чисельності чи штату працівників.

При цьому всі зазначені підстави стосуються саме юридичних осіб. Це означає, що ліквідація окремого структурного підрозділу, яка є зміною внутрішньої організаційної структури підприємства, не прирівнюється до ліквідації юридичної особи в цілому.

Таке скорочення може бути підставою для звільнення працівників лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (також передбаченого пунктом 1 частини 1 статті 40 КЗпП України).

Разом із тим, трудове законодавство України містить особливі гарантії для мобілізованих працівників.

Згідно з частиною 3 статті 119 КЗпП України, за працівниками, призваними на військову службу під час мобілізації, на особливий період, під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення, зберігаються місце роботи та посада на підприємстві, у якому він працював на час призову.

Отже, звільнення мобілізованого працівника за ініціативою роботодавця є неприпустимим, оскільки чинне законодавство передбачає збереження за ним місця роботи та посади незалежно від реорганізації або зміни внутрішньої структури підприємства.

Лише після завершення особливого періоду або фактичного звільнення працівника з військової служби можуть розглядатися питання щодо можливого вивільнення працівника за ініціативою роботодавця у порядку, передбаченому КЗпП України.

До того ж, постановою Верховного Суду України від 14 березня 2025 року у справі №280/7366/23 розглядалось питання щодо гарантій збереження місця роботи та посади для працівників, призваних на військову службу під час мобілізації, та судом постановлено, що відповідно до частини 3 статті 119 КЗПП України, за такими працівниками зберігаються місце роботи і посада на підприємстві на весь період проходження військової служби. Ці гарантії поширюються на всіх працівників, незалежно від їхньої професії чи посади.

Тобто, ліквідація структурного підрозділу юридичної особи не є підставою для припинення трудових відносин з мобілізованим працівником.

Головний державний інспектор
відділу з питань праці управління
інспекційної діяльності в Одеській області

Південного міжрегіонального управління
Державної служби з питань праці

Ольга ВОЛКОВА